

XXXIV. évfolyam

22-ik szám

Egyes szám ára

10 fillér

Negyedévre 1-20 P.

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelenik
szombatonHirdetéseket
felvesz
a kiadóhivatalTelefonszám
10.

Hegyaljai problémák

A trianoni béke által hátrásszélle degradált Zemplén megyének a Hegyalja a szive, ahonnan az összes véredények kiindulnak és találkoznak. A szörnyű békén kívül a Hegyalja pusztulása is, nyílt és folyton üszkösödő sebe a megyének. Mindenki, aki Zemplén megye közelében szerepet játszik, vagy szerepet vállal, kell, hogy foglalkozzon azzal a nagy, országosan nagy problémával, mint lehet: megmenteni a Hegyalját.

Az idei tavasz nem váltotta be a reményeket, amelyeket a borértékesítéshez fűztek. El kell ismerni, hogy a Tokaj-Hegyaljai Pince-szövetkezet — igazán szép sikerrel szerepelt a Nemzetközi vásáron és a lelkes propaganda, amit ott *Száll József főispán felesége* és a két hegyaljai képviselő *Besseney Zsó* és *Lázár Miklós* folytattak, legalább ahhoz segítettek hozzá a boldogtalan Hegyalját, hogy újból beszélték és írtak Tokaj bóráról. A propagandának az az iránya, amelyet a Nemzetközi vásáron megállapítottak, szintén elismerésre méltó és helyes. *A mai gazdasági válságban okos és kellemes jelszó volt a borok királyát és a királyok borát demokráciáinni és a népek borvővé kiáltani ki.*

E dicséretre méltó munkássággal szemben a Hegyalja azonban tovább sorvad; válságban a földmivelő nép, birtokos, az ipar és a kereskedelem. A szőlősgazdák nagyrésze tönkrement, a parlagi szőlő területe évről-évre növekszik és a szegénység folytán felesbe kiadott szőlőmunkálatok szintén nem

biztatnak semmi jóval. A pusztuló vidék napszáma igen alacsony és a szőlőmunkás lakosság elégedetlensége és elkeseredettsége folyton növekvőben.

Ilyen szituációban tiszteres erőve hat az újságoknak hivatalosan is megerősített híre, hogy *Száll József főispán, Besseney és Lázár képviselők* kezdeményezésére, elsőnek a Hegyalján alakítják meg azokat a *gyümölcs-termelő szövetkezeteket*, amelyek hivatalosan vannak gyümölcsrel pótolni azokat a károkat, amelyek a Hegyalját éri a borértékesítés katasztrófális válsága következében. Ez az akció, amelyet létrehozta minden állami segítség nélkül, visszavarázsolja majd kissé a Hegyalja szétfoszlott reményeit, visszaadja a hitét a vidék népének, amelyet ezek az irgalmatlan évek alaposan szétziláltak.

Arról van szó, hogy a Hegyaljának déli hegyoldalain fekvő parlagjait a tokaji és a sárospataki kerületekben őszibarack csemetékkel ültetik be, azzal a gyümölcsrel, amely egyrészt a legkedvezőbb a világgiacon és amelynek kereslete még mindig túlhaladja a kínálatot. A Tokaj Hegyaljai vidéket, talájanak meszes vulkanikus rétegződése rendkívül alkalnassá teszi ennek a finom gyümölcsnek a kulturájára, hiszen az egész megyében, sőt országszerte ismeretesek azok az eredmények, amelyeket a gyümölcsstermelés egyik leghívatottabb apostola Széchenyi-Wolckenstein grófnő ért el.

A képviselőház költségvetési vitájában Lázár Miklós

tokaji képviselő néhány országosan feltűnést keltő hatalmas beszédet mondott a gyümölcsstermelő szövetkezeteknek nemzetmentő fontosságáról és az alapos tárgyismrete valló, sajátosan csiszolt ékesszólással, meggyőző erővel mondott fejtegetései hozzájárultak ahhoz, hogy a földmivelésügyi kormány végre komolyan fogja fel azt a nagy problémát, amely, a baromii a tojás és a vaj exporttal együtt pótolja majd gabonakivitelünk elzárt piacát.

Száll főispán, Besseney és Lázár képviselők együttes nehéz és fáradtságos munkájának eredménye az az országgra szóló siker, hogy sikerült nekik Schiffer Miksa mérnököt, a világhírű vasuti vállalkozót megnyerni terüknek, hogy ő finanszírozza ezt az ezerholdas gyümölcsstermelő szövetkezetet, amelynek szervezése már megkezdődött és ősszel teljes megvalósulásra kerül.

A szövetkezeti rendszer lényege az, hogy minden gazda és termelő, akinek gyümölcsstermelésre alkalmas területe van, ingyen kapja a csemetét, védő anyagokkal lesz ellátva és a befektetett munka értékével egyenlő összeget kap kamatmentes kölcsönként, ha vállalja, hogy szakértő közlegek irányítása mellett komoly elhatározással hozzájárul az őszibarack termeléshez.

Tíz év óta ez az első komoly lépés, amely a Hegyalján reményeket fakaszt, munka s kereseti lehetőségekkel biztat és újból bekapcsolni látszik a Hegyalját a nemzetközi áruforgalomba. Ez a jótékony inyeckció erősen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a nép kibírja ősi foglalkozása pusztító krízisét. — r — r.

Apponyit ünnepelte

a város

Sátoraljaiújhely megyei város képviselőtestülete, péntek délelőtt 12 órakor, rendkívüli közgyűlés keretében ünnepelte a város diszpolgárát, gróf Apponyi Albertet, születésének 85 ik évfordulója alkalmából.

Nagyszámú, ünneplőben öltözött bizottsági tag jelenlétében Emödy László hatásos beszédeben köszöntötte a város nagy polgárát és tüntető taps fogadta az üdvözlő táviratot, a melyet a város Apponyi Albert grófnőhoz intézett.

A rendkívüli közgyűlésen dr. Orbán Kálmán polgármester elnökölt.

Rendkívüli közgyűlés a megyénél

Zemplénvármegye törvényhatósági bizottsága pénteken délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a távollévő főispán helyett Bernáth Aladár alispán elnökölt.

A kisgyűlés a Ludovika Akadémia alapítványi helyére első helyen Sebeő Lajost, második helyen Haraszthy Lászlót, Olcsaváry Miklóst és Szabó Ferencet jelölte.

Tudomásul vette a gr. Bethlen István miniszterelnök és Szmrecsányi Lajos egri érsek köszönő levelét és az alispán azon bejelentését, hogy a törvényhatóság nevében gr. Apponyi Albert 85-ik születésnapján üdvözölte.

Élénk helyeslés kísérte az alispán azon bejelentését, hogy a főispán kezdeményezésére az Erzsébet-korház, szegénysorsú gyermekek részére ingyen rendelést és ápolást biztosít.

Gr. Bethlen István miniszterelnöknek 10 éves jubileuma alkalmából, a Hegyalja érdekében kifejtett nagy munkásságért, hála szerény jelölés, remekművű kis hordóban, a Pinceszövetkezettel karöltve, ó asszessor ajánl fel.

A helybeli borgazdaság a borfogyasztási adó ellen

Népes értekezlet a teljes eltörlést kívánta

A „Magyar Szőlőbirtokosok Országos Társaságának” felkérésére, városunk szőlőbirtokosai hétfőn délelőtti fél 11 órakor, a borfogyasztási adó eltörlése ellen, a város-háza tanácstermében értekezletet tartottak.

Az értekezlet, az ügy érdeméhez mérten népes és lelkes volt. A borgazdaságban érdekelt birtokosok és kereskedők színe-java megjelent az értekezleten, hogy megjelenésével is dokumentálja annak az akciónak az igazát, mely a borfogyasztási adó eltörlését tűzte ki feladatul.

A határozati javaslatot al-

talános és élénk helyeslés mellett dr. O. Áh István szőlőbirtokos, ny. kuriai bíró, terjesztette elő. A javaslat szíves tárgyalgossággal szült a borfogyasztási adó ólomsúlyja ellen és az egész borgazdaságot megbénító borfogyasztási adó teljes eltörlését véleményezte.

Dr. Lehoczky Sándor ny. törvényszéki elnök, dr. Roth József ügyvéd és mások pártoló hozzászólása után az értekezlet a javaslatot egyhangulag elfogadta és annak a földművelésügyi kormányhoz való felterjesztését határozta el.

A „Hegyköz” és a Társadalombizt. Intézet

Eredményes lesz a „Felsőmagyarországi Hírlap” cikke

A „Felsőmagyarországi Hírlap” több cikkében szövegezte azt a lehetetlen helyzetet, amelyet a trianoni háttár, a „Hegyköz” községeknek az Országos Társadalombiztosító Intézethez való hozzátartozandósága ügyében teremtett.

Megirtuk, hogy a Hegyköz a miskolci intézethez tartozik. A Hegyköz biztosításra kötelezett lakosai számszerint legalább négyszázan Sátoraljajhelyen keresztül a miskolci intézetet kénytelenek igénybe venni akkor, amikor az OTI-nek itt is van intézete.

Pénzügyi, gazdasági és közegészségügyi érvek egész légióját felsorakoztattuk és a panaszainkra felfigyelt kerületünk országgyűlési képviselője dr. Görgey István és az OTI kormányzata is, és utóbbiak kilátásba helyezték az ügy kivizsgálását és az eredményes intézkedést.

Örömmel jelentjük olvasó közönségünknek, hogy lapunk akciója eredményes befejezéshez közeledik. Dacára a közvetlenül érdekelt Miskolc minden igyekezetének, — nem hivatalos úton nyert értesüléseink szerint —

a népjóléti miniszterium a Hegyköznek az OTI helybeli intézetéhez való csatolására vonatkozó adatokat leadta az OTI igazgatóságához, hogy az átcsatoláshoz szükséges lépéseket megtegyék.

Rövid napokon belül tehát a „Hegyköz” már az OTI-itteni intézetéhez tartozik és ez által legalább 400 lélekkel szaporodik azok száma, akik Sátoraljajhely város lakosságának szolgálatait igénybe veszik.

Nem nagy szám, de mégis sokat jelent akkor, amidőn az idegen forgalom emelése céljából a hivatalos város részéről semmi nem történik.

Sorvad a vetésünk

Ismeretlen kártevő pusztítja a zsenge hajtásokat.

A legutóbbi hetekben, mióta a vetés lendületesebb fejlődésnek indult, vármegyénk gazdaközönsége kétségesebben látja és hirdeti, hogy a szép termés igérő buza és árpa vetések napról-napra, szemlátomást sorvadnak.

Nem hittünk a hírek komolyságában; azt gondoltuk, hogy a panasz a gazdák természetében rejlő és azok megszokott sirása, ezért felkerestük a vármegyei Gazdasági Egyesület titkárát, aki alábbiakat mondva, sajnos

meggyőződött bennünket a hírek és panaszok jogosságára felől.

A készségesen adott szak-szerű felvilágosítás a következő:

„Valami ismeretlen kártevő tényleg hatalmas arányban pusztítja a zsenge hajtásokat. Megtámadja a levél felső részét, az elszárad és emiatt a növény csak mérsékelten tud lelegezni. Természetes hogy ez a hiánylat a fejlődés és a hozam mennyiségének szempontjából, nagyon káros.

Az utóbbi napokban éppen a gazdák híradásai miatt, bejártam a zsenge dűl és bodrogközi részét. A kár nagy és annál jelentősebb, mert nem ismerve a kór okozóját, nem tudjuk a védekezés módját sem. A tünetek a Fritt légy kártevéséhez hasonló, de a kártevő nem az.

Az Ampelológiai Intézetben nagy lendülettel indult meg az eljárás, helyszíni tapasztalatok és a vizsgálódások alapján, annak kiderítése vezetett, hogy a kártevő gomba, vagy rovar-e?

Az intézet eddigi véleménye szerint, amit végzett vizsgálataival támaszt alá, a kártevő, rovar.

A védekezés és a kár terjedésének mikénti megállítás módjáról, ma még nyilatkozni nem tudok. Be kell várnai az Ampelológiai Intézet végleges véleményét.

Örvendek, hogy a Felsőmagyarországi Hírlap felkeresett ez ügyben, legalább a lap nyilvánossága utján is felhívatom a gazdaközönség figyelmét arra, hogy maga is tegye vizsgálat tárgyává a vetéseket pusztító ismeretlen és igyekezzék adatokat szerezni a kártevő mibenlétének megállapításához.

Beszámoló

a törvényhatósági bizottság kisgyűléséről.

Zemplésvármegye törvényhatóságának kisgyűlése csütörtökön tartotta ülését, Széll József főispán elnökle alatt.

A tárgysorozaton legnagyobb hányadban kevésbé fontosságú ügyek szerepeltek. A jelentősebbek a következők:

Tudomásul vették az alispán tett intézkedéseit Sátoraljajhely megyei város 1929 évi zárszámadása és költségvetése tárgyában. A tett intézkedéseket lapunk korábbi számában részletesen közöltük.

Tudomásul vették, hogy a város a függőkölcsönei után 9 és fél százalékokat fog fizetni a

pénzintézeteknek.

Tarcal község azon határozatait, hogy a községi tanácsok segélyét felemeli és az 1930 évi pénztárvizsgálatkor talált többletet a pénztárnoknak kiutalja, jóvá nem hagyja. Az el-sőt, mert máshelyen a segély az eddigi magasságot sem éri el, a másodikat, mert a pénztárvizsgálatkor, a többletre vonatkozóan, semmi felvilágosítást adni nem tudtak.

A népjóléti miniszterium 20500 pengő ápolási díjjal tartozik a kórháznak. A kórház kérelmére a kisgyűlés felir a népjóléti miniszteriumhoz az összeg sürgős kiutalása iránt, mert annak hiánya a kórház adminisztrációját megbénítja.

A belügyminiszter rendelete szerint a tokaji átkelési szakasz burkolási munkálatai, dacára a vármegye által kimondott azonnali végrehajtásnak, csak a fe-fülvizsgálati kérelem elődöntése után kezdhetők meg. A kisgyűlés tudomásul veszi a miniszter rendeletét, azzal, hogy felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy a munkák teljesen elő vannak készítve, a munkanélküliség nagy és kéri azért a belügyminiszterium sürgős döntését.

A rendkívüli közgyűlésre előkészítendő darabok letárgyalása után a kisgyűlés véget ért.

HIREK.

— Birósági kinevezés.

A Kormányzó, az igazságügy-miniszter előterjesztésére dr. Szeniczey Ödön tokaji járás-birósági elnököt, a sátoraljajhelyi törvényszékhez tanácselnökké nevezte ki.

— Athelyezés a vámhivatalnál.

Vermeschler Norbert vámszaki felügyelő hivatalvezető, Sopronba helyeztetett át. Helyét Pethő Ernő budapesti főtitkarral töltötte be a vámigazgatóság.

— Halálozások.

Behyna Miklós, a helybeli 50 éve fennálló Behyna Testvérek kereskedő cég egyik alapítója, kir. ker. tanácsos, hosszas betegség után 76. évében elhunyt. Vasárnap délután helyezték örök nyugalomra, a város közönségének osztatlan részvétele mellett.

Dr. Lakatos Dánielné, szül. Jakubcsó Irén, a helybeli kir. törvényszék vizsgálóbírójának neje, 42 éves korában, rövid betegség után, elhalt. Városunk egész társadalma mély részvétellel fordul a gyászba borult család felé. Impozáns részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

